

سرشناسه : معینی، سیدمهدی
عنوان و نام پدیدآور : شهرهمگان Inclusive City، تألیف سیدمهدی معینی
مشخصات ناشر : تهران : آذرخش، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری : ۳۲۴ صفحه: مصور، جدول، نمودار، ۱۴/۵ × ۳۱/۵ س.م.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸۱-۹۷-۴
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
یادداشت : واژه نامه
یادداشت : کتاب نامه به صورت زیر نویس
موضوع : شهرسازی، طرح و برنامه ریزی، جنبه های اجتماعی
موضوع : City planning, Design, Social aspects
موضوع : فضاهای عمومی و معلولان
موضوع : Public spaces, Barrier, free design
موضوع : شهرسازی-ایران
موضوع : شهرسازی
رده بندی کنگره : ۹۱۳۹۵ ش ۹۶۲/م ۱۶۶ HT
رده بندی دیویی : ۱۲۱۶/۳۰۷
شماره کتاب شناسی ملی : ۴۵۷۳۱۱۴

شهر همگان

تألیف: دکتر سیدمهدی معینی

نوبت چاپ: اول اسفند ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافی: هدف نوین

قیمت: ۲۵۰۰۰۰ ریال

تهران، خیابان انقلاب، روبروی دانشگاه تهران، جنب خیابان دانشگاه، شماره ۱۱۹۲، پاساژ فرشته، فرعی ۱۳۲۰،

انتشارات آذرخش

تلفن: ۰۹۱۳۷۰۳۵۵۷۶ - ۶۶۹۷۵۸۶۴ - ۶۶۴۱۷۳۴۲ - ۶۶۴۹۳۳۰۱

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۸۱-۹۷-۴

فهرست

۹	دیباچه
۱۳	قدردانی و تشکر
۱۴	پیش درآمد دکتر علی مدنی پور
۱۵	به جای مقدمه «شهرسازی فراگیر»؛ دکتر علی مدنی پور
	فصل اول: کلیات
۳۲	مقدمه
۳۶	مفهوم طراحی فراگیر
۴۳	عامل جنسیت
۴۵	«شهرخلاق» ایده متضاد «شهرهمگان»
۵۱	توسعه اقتصادی
۵۳	نقش شبکه‌های اجتماعی
۵۴	دسترسی به امداد
۵۵	نتیجه‌گیری
	فصل دوم: دیدگاه نظری به طراحی برای همگان
۶۰	مقدمه
۶۵	الزام به طراحی بر اساس دستورالعمل و آیین‌نامه‌های مربوطه برای افراد آسیب‌پذیر شهری
۷۵	نتیجه‌گیری
	فصل سوم: سیاست‌ها و شاخص‌های طراحی شهرهمگان
۸۰	مقدمه
۸۴	دسترسی و دسترسی‌پذیری
۹۴	تأثیر کیفیت منظر
۹۸	مطلوبیت
۹۹	مبلمان شهری
۱۰۵	حفاظت، نگهداری و امنیت قلمرو عمومی
۱۰۹	خوانایی و احساس امنیت روانی و فیزیکی

۱۱۳	نتیجه‌گیری
فصل چهارم: ملاحظات طراحی در شهر برای پاسخ به نیازهای همگان	
۱۱۸	مقدمه
۱۲۲	درک فضائی نیازهای همگانی در فضاهای شهری
۱۲۶	ابعاد معلولیت
۱۲۷	پیشگیری از زمین خوردن
۱۲۹	دسترسی و تحرک
۱۳۱	شهر بدون مانع
۱۳۳	اولویت مناسب‌سازی شهر
۱۴۱	پارکینگ اختصاصی
۱۴۲	امکانات و تجهیزات شهری
۱۴۶	ممیزی فضاهای باز عمومی
۱۶۱	نتیجه‌گیری
فصل پنجم: آماده‌سازی شهر برای کودکان	
۱۶۸	مقدمه
۱۷۲	درک کودکان از فضاهای غیر خانه
۱۷۳	طراحی از محله
۱۷۵	کودکان و بازی
۱۸۱	خیابان محل بازی
۱۸۵	ایجاد فضای باز کوچک چند منظوره محله‌ای
۱۸۹	ایمنی و امنیت کودکان
۱۹۲	فضاهای قابل دسترس کودکان
۱۹۶	نتیجه‌گیری
فصل ششم: زنان، شهروندان پنهان	
۲۰۲	مقدمه
۲۰۴	وقوف برتر زنان نسبت به مردان به زندگی در شهرها
۲۱۰	استفاده از فضاهای عمومی توسط زنان
۲۱۲	امنیت فضای ذهنی زنان
۲۱۶	تحرک‌پذیری و امنیت
۲۱۹	انتخاب مسیر و مکان نشستن
۲۲۱	نابرابری فضایی و جنسیتی

۲۲۲	جداسازی فضاها
۲۲۷	نتیجه‌گیری
	فصل هفتم: مدیریت بحران در شهر همگان
۲۳۴	مقدمه
۲۳۸	آشنایی با مفهوم مدیریت بحران شهری
۲۴۰	مدیریت بحران‌های شهری (نمونه‌های موردی)
۲۴۲	الف: نمونه حوادث داخلی
۲۴۴	ب: وقتی پل‌ها فرو می‌ریزند
۲۴۶	ج: تخلیه اضطراری و نقش سیستم حمل و نقل عمومی در بحران
۲۴۷	د: مقابله با افراد مسلح در اماکن عمومی
۲۵۰	گروه‌های آسیب‌پذیر اجتماعی در مدیریت بحران
۲۵۰	الف: کودکان رکن مهم آمادگی
۲۵۳	کودکان و ایمنی مدارس
۲۵۹	ب: سالمندان الگوهای تاب‌آوری
۲۶۳	ج: زنان نیروهای پنهان تاب‌آوری شهرها
۲۶۷	تجارب جهانی مدیریت بحران شهری
۲۶۷	الف: برنامه کاهش ریسک (لس آنجلس)
۲۶۸	ب: مدیریت بحران رویدادهای بزرگ ورزشی (بازی‌های المپیک)
۲۶۸	ج: طوفان در تهران
۲۷۲	د: مدیریت سیل (تورنتو)
۲۷۳	و: بحران مالی شهر دیترویت
۲۷۵	نقش تکنولوژی و شبکه‌های اجتماعی در مدیریت بحران شهری
۲۷۵	الف: استفاده از فیس‌بوک (کالگری کانادا)
۲۷۸	ب: تلفن همراه در امداد رسانی
۲۷۹	ج: نقش علائم و نشانه‌ها در مدیریت بحران
۲۸۰	د: مذهب در مدیریت بحران
۲۸۲	نتیجه‌گیری
۲۸۶	منابع
۳۰۴	واژه‌نامه
۳۱۰	پیوست

به نام خداوند جان و خرد

دیباچه

نخستین «همایش ملی مناسب‌سازی محیط شهری» در ۱۷ آبان ماه سال ۱۳۸۵ توسط پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان و معاونت عمران و مسکن بنیاد شهید و امور ایثارگران در تهران برگزار شد. این همایش در مرکز بین‌المللی همایش‌های رازی وابسته به دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایران، برگزار شد که گنجایش و ظرفیت بیش از ۱۰۰۰ نفر را دارد. شاید بتوان گفت که این اولین باری بود که موضوع مناسب‌سازی فضاهای شهری در بین پژوهشگران و دست‌اندرکاران امور شهری از جمله شهرسازان در این سطح مورد بحث و گفتگو قرار می‌گرفت. گرچه تأکید همایش بیشتر بر روی مناسب‌سازی محیط شهری^۱ برای ناتوانان^۲ (معلولین)^۳ بود، اما نباید فراموش کرد که میلیون‌ها نفر از افراد جامعه را افراد سالمند، کودکان و زنان باردار تشکیل می‌دهند و آن‌ها نیز همانند ناتوانان نیازمند مناسب‌سازی معابر و دسترسی به سایر امکانات و تجهیزات شهری برای زندگی هستند که باید در طراحی شهری مورد توجه قرار گیرد.

1. Enabling Urban Environment

۲. فرهنگستان زبان و ادب فارسی در معادل‌های مصوب خود از کم‌توانی به جای disability در انگلیسی استفاده کرده است. فرهنگ واژه‌های مصوب فرهنگستان - دفتر هشتم، بخش لاتین. «فرهنگستان زبان و ادب فارسی». ۴۳. بازیابی شده در ۳۱ دسامبر ۲۰۱۱.

۳. واژه معلول مترادف handicap در زبان انگلیسی است که امروزه قدری برخورد نده تلقی می‌گردد و به جای آن از واژه disabled یا challenged physically استفاده می‌گردد که در فارسی کم‌توان برگردان شده است.

برخی از شرکت کنندگان یا مهمانان این همایش از ناتوانان جسمی و حرکتی یا از جانبازان دفاع مقدس بودند که با صندلی چرخ‌دار در این همایش شرکت کرده بودند. اما آنچه حیرت بسیاری از مدعوین را برانگیخت این موضوع بود که امکان حضور این عزیزان در جایگاه (سن) سخنرانی سالن مجلل رازی در پایتخت به سختی میسر شد، چرا که راه دسترسی به جایگاه سخنرانی سالن تنها با بالا رفتن از چند پله از دو طرف سالن امکان‌پذیر بود و برای حرکت صندلی چرخ‌دار سطح شیب‌داری طراحی نشده بود و متأسفانه برگزارکنندگان همایش نیز به این موضوع توجه نکرده بودند که برخی از دعوت‌شدگان یا شرکت‌کنندگان این همایش ناتوانند، لذا شاید برخی از کسانی که در این همایش شرکت کردند، ممکن است به یاد داشته باشند این عزیزان با چه زحمتی با کمک دیگران وارد سالن شده و در ردیف جلو سالن استقرار یافتند تا ساعاتی را با زحمت و رنج زیاد در همایش بسر برند. این شاید خود گوشه‌ای از وضعیتی باشد که می‌توان در تشریح وضعیت اماکن عمومی کشور بازگو کرد.

پروفسور مدنی‌پور، استاد شهرسازی دانشگاه نیوکاسل انگلستان، یکی از سخنرانان دعوت شده خارج از کشور به این همایش بود. برای نگارنده عنوان مقاله ایشان «شهرسازی فراگیر»^۱ نو و جذاب بود و ذهنم را تا مدت‌ها مشغول داشت. ایشان واژه‌ی فراگیر^۲ (برای همگان) را در مقابل واژه انحصاری یا مطرود^۳ به کار بردند. این مقاله به اقدامات چشمگیری که در جهان به خصوص در انگلستان برای مناسب‌سازی محیط برای افرادی که توانایی جسمی محدودی دارند با در نظر گرفتن نیازهای همه شهروندان در این شهرها اشاره داشت. شهرهایی که برای همه شهروندان ساخته می‌شود و نه تنها برای مردمان رشید و توانمند. در بسیاری از شهرها امروزه تلقی مسئولان شهری از ناتوانی، بیشتر به عدم هماهنگی بین فرد و محیط اطراف سوق داده شده است بدین جهت موضوع شهرسازی فراگیر را طراحی بدون مانع قلمداد کرده‌اند. به عبارتی ایجاد فضاهایی که قابلیت دسترسی برای همه در هر سن و با هر اندازه توانایی جسمی مد نظر باشد. دکتر مدنی‌پور با بر شمردن وضع قوانین و مقرراتی در سطح جامعه اروپا و به خصوص در انگلستان در دهه اخیر، در ارتباط به دسترسی افراد معلول که دولت‌ها، استانداری‌ها و

1. Inclusion Urbanism

2. Inclusive

3. Exclusive

شهرداری‌ها را به‌طور جدی موظف می‌نماید تا هر یک به نوبه خود در ایجاد شرایط فراگیر قدم‌های موثری بردارند. هم‌چنین ایشان بر این نکته تأکید داشتند که بعضی از کشورهای اروپایی مانند انگلستان در این زمینه از دیگران فراتر رفته‌اند. حرکت به سوی شهرسازی فراگیر، به اعتقاد وی، با وضع قوانین جامع، تأسیس نهادهای پیگیر، نفوذ قوانین در تمام سطوح اجرایی، اجرای مصرانه‌ی قوانین، آگاه‌سازی و آموزش، حمایت افکار عمومی، محاسبات تجاری، حمایت‌های مالیاتی و مالی، همکاری همه دست‌اندرکاران، به ویژه ناتوانان و سازمان‌های حامی ایشان امکان‌پذیر خواهد شد. بدون شک برای تحقق این آرمان راه درازی در پیش است. مقاله «شهرسازی فراگیر» دکتر مدنی‌پور با تغییرات جزئی در این کتاب، برای خوانندگان عزیز و علاقه‌مندان به جای مقدمه ارائه می‌شود.

لذا اندیشه انتشار این کتاب از آن همایش و از موضوع مقاله یاد شده در ذهنم شکل گرفت. اما از طرفی انتشار این کتاب را می‌توان مکملی بر کتاب «شهرهای پیاده‌مدار» که چند سال پیش منتشر نمودم برشمرد. زیرا، فضا یا مکان، ساختاری اجتماعی دارد و با فرم و عملکرد خود روابط اجتماعی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از آنجایی که «همه ما راه می‌رویم»^۱، پایداری شهرها امروزه در گرو دسترسی به فضا (رسیدن)، ورود (داخل شدن) و استفاده کردن آسان همراه با ایمنی برای همگان است. «طراحی همه شمول» یا «طراحی برای همگان» موضوعی است که دسترسی و ایمنی همه شهروندان با هر نوع توانایی را در فضاهای شهری در نظر می‌گیرد. در این کتاب به مخاطبان جدید و کسانی می‌اندیشم که در فکر آماده‌سازی و تدارک فضاهای همگانی شهر برای استفاده آسان و ایمن برای همه شهروندان کنونی و نسل‌های آینده به خصوص گروه‌های آسیب‌پذیر شهری می‌باشند.

کتاب حاضر مشتمل بر ۷ فصل است که به تفکیک در مورد افراد آسیب‌پذیر و نیازهای اولیه آن‌ها در شهرها و توجه بیشتر در طراحی برای همگان در محیط‌های شهری برای همه شهروندان تأکید دارد. تلاش شده است تا موضوع توجه به نیازهای اولیه همه شهروندان به خصوص اولویت دسترسی به اماکن عمومی و معابر، دسترس‌پذیری خدمات مورد نیاز، کاهش آسیب‌پذیری آن‌ها در بحران‌های طبیعی و غیر طبیعی و سایر مسایل مربوطه بحث و بررسی صورت گرفته و نمونه‌هایی از تجارب کشورهای پیشرو در این امر برای درک و انتقال بهتر موضوع ارائه شود.

در فصل‌های اول تا سوم به کلیات موضوع شهر برای همگان و اهمیت پرداختن به موضوع طراحی «فراگیر»، «همه شمول» یا «برای همگان» اشاره می‌شود و سیاست‌ها و شاخص‌های طراحی برای همگان، در برگیرنده وسیع‌ترین طیف جامعه با توانایی‌های مختلف، مورد بررسی قرار می‌گیرد.

در فصل‌های چهارم تا ششم، به مسایل و مشکلات افراد کم‌توان و ناتوان شامل سالمندان، کودکان و زنان به‌عنوان گروه‌های آسیب‌پذیر جامعه در استفاده از خدمات و امکانات شهری پرداخته شده است. تحرک پذیری، دسترسی آسان، عدالت و ایمنی در استفاده از خدمات عرضه شده در شهر از موضوعات اصلی در این فصول می‌باشند، که باید در محور توجه و اولویت طراحی برای همه از جمله افراد آسیب‌پذیر قرار گیرد تا شهروندی را به‌خاطر جنسیت، کم‌توانی یا ناتوانی در انزوا قرار ندهد.

فصل پایانی، بنا به پیشنهاد و راهنمایی استاد و همکار گرامی آقای دکتر علی عسکری از دانشگاه یورک کانادا با توجه به تخصص ایشان در زمینه مدیریت بحران و مشکلاتی که گروه‌های آسیب‌پذیر در شهر به هنگام رخ دادن این بحران‌ها با آن مواجه هستند و گام‌هایی که باید در این زمینه از سوی مدیریت شهری با مشارکت آنان به منظور پشتیبانی و حفاظت از آن‌ها صورت گیرد و هم‌چنین اقداماتی که شهر را انعطاف‌پذیر و تاب‌آور^۱ می‌کند، اختصاص یافته است. همانند فصل‌های ما قبل آن در این مورد نیز به تجربیات جهانی توجه شده است.

این کتاب هر چند کوشش دارد تا مفاهیمی ساده را به خواننده منتقل کند، امید است گامی باشد تا صاحب نظران و دست‌اندرکاران مدیریت شهری به این مفاهیم و به‌کارگیری آن‌ها در شهرها توجه بیشتری نموده و زمینه مطالعات و پژوهش‌های بعدی را فراهم آورد.

سید محمد مهدی معینی

تورنتو ۲۰۱۵

Smmoeini@gmail.com

<http://abershahr.ir>

قدردانی و تشکر

در تکمیل و نگارش این کتاب باید از افراد زیادی تشکر کنم که باعث شد در جریان نگارش چیزهای زیادی را فرا بگیرم. اول از همه از استاد عزیزم آقای دکتر علی مدنی‌پور از دانشگاه نیوکاسل که آگاهی و ایده اصلی اهمیت موضوع پرداختن به "شهر همگان" را در ذهن من را به وجود آورد و موجب نگارش این کتاب شد. همچنین لازم است از کلیه عزیزانی که در شکل‌گیری و تصحیح و بازخوانی مطالب این کتاب مرا یاری و پشتیبانی کردند از صمیم قلب تشکر و قدردانی نمایم. به خصوص از اساتید گرامی جناب آقای دکتر علی مدنی‌پور برای نوشتن پیشگفتار و اجازه چاپ مقاله ایشان به جای مقدمه و دکتر علی عسکری برای راهنمایی هایشان در مورد محتوای کتاب و در اختیار گذاشتن مطالب ارزشمند در مورد مدیریت بحران که در قالب فصل هفتم به این کتاب افزوده شده است. همچنین از سرکار خانم دکتر راضیه رضازاده، دکتر مینا جباری، مهندس نوا توکلی مهر و آقایان دکتر مصطفی بهزادفر، دکتر مصطفی عباس‌زادگان، مهندس صمد ذواشتیاق، مهندس علی فلاح‌پسند و مهندس رسولی، وقت زیادی را برای بازخوانی، تصحیح و ویرایش بخش‌های مختلف این کتاب صرف کردند، تشکر و سپاسگزاری کنم. بدون شک بدون یاری و پشتیبانی این عزیزان انتشار این کتاب بدین شکل ممکن نبود.

لازم است در پایان از زحمات زیادی که آقایان مهندس حمیدرضا احمدی، سلطان‌آبادی که در طراحی جلد و صفحه‌آرایی و دولت‌آبادی مدیر انتشارات آذرخش برای آماده‌سازی انتشار این کتاب به گونه‌ای که ملاحظه می‌فرمایید فراهم نمودند، نیز تشکر و قدردانی کنم.

این کتاب را به همسرم مژگان، و پسرهایمان امین و امیرحسین که با صبر و حوصله مرا در طول نگارش پشتیبانی، یاری و تحمل نموده و به کلیه دانشجویان رشته شهرسازی که همیشه در آموختن من موثر بوده‌اند، تقدیم می‌کنم.

پیش‌درآمد دکتر علی مدنی‌پور

تصویری را که جامعه متمدن معاصر از ناتوانی جسمی دارد به هیچ عنوان نمی‌توان با این تصویر در دوران‌های پیشین مقایسه کرد. از طرفی، پیری روز افزون جمعیت در کشورهای پیشرفته ناتوانی جسمی را از مشکل یک اقلیت محدود به یک پدیده اجتماعی عظیم تبدیل کرده است. از طرفی دیگر، چشم‌انداز اخلاقی و فرهنگی در قبال ناتوانی جسمی دچار تحول ساختاری شده است. عدالت اجتماعی اجتناب می‌کند که ناتوانان را به عنوان شهروندانی مشابه دیگران، با حقوقی مساوی و ارزشی برابر، بشناسیم و سعی بر آن داشته باشیم که امکان یک زندگی عادی را برایشان فراهم کنیم. شکی نیست که پیشرفت‌های چشم‌گیر علمی و فنی، بویژه در علم پزشکی، امکانات زندگی روزمره را برای ناتوانان تسهیل کرده است. اما چالشی که در پیش رو داریم آن است که ساختارهای اجتماعی و محیط زیستمان را نیز هم‌پای این پیشرفت‌های انسانی و علمی در این راستا مناسب سازیم.

برای بیشتر مردم، بسیاری از رفتارهای روزمره، همچون عبور در شهر، امری عادی و حتا ناخودآگاه است. اما برای کسانی که نوعی ناتوانی جسمی دارند، هر گام ممکن است با محدودیت و رنج توأم باشد. وقتی در کوچه و خیابان راه می‌رویم، از خیابان عبور می‌کنیم، سعی می‌کنیم به ساختمانی وارد یا از آن خارج شویم، وقتی به فروشگاه یا اداره قدم می‌گذاریم، لحظه‌ای درباره کمترین اختلاف سطوح، کیفیت سطح پیاده‌رو یا سادگی بالا رفتن از پله‌ها نگران نیستیم. اما اگر بدانیم که هر یک از این معابر ممکن است سدی باشد که مانع زندگی عادی یک شهروند شود، به نوعی دیگر به این محیط عادی روزمره می‌نگریم و برخورد لازم می‌دانیم که اگر کاری از دستان بر می‌آید در این باره اقدامی بکنیم. به جرأت می‌توان گفت که آشنایی با مباحث مرتبط با «شه‌رهمگان» و گسترش دانش شهرسازی برای همگان گامی مهم و بالقوه موثر در این راه است. کتابی که در پیش رو دارید حاصل کوشش ارزشمند دوست عزیز آقای دکتر معینی در این راه است، گامی که باید به فال نیک گرفت و امید داشت که دست‌اندر کاران شهرسازی ایران هم عنایت به نیازهای ویژه ناتوانی جسمی را جزئی جدایی‌ناپذیر از روند تغییرات فضاهای شهری بدانند.

علی مدنی‌پور

آذر ۱۳۹۴، نیوکاسل

به جای مقدمه

شهرسازی فراگیر^۱

پروفسور علی مدنی پور، استاد شهرسازی دانشگاه نیوکاسل، انگلستان - ۱۳۸۵^۲

«شهرسازی فراگیر» آن نوع شهرسازی است که در آن نیازهای همه شهروندان در نظر گرفته شود. به جای آنکه معیارمان فقط افراد متوسط باشند، باید به فکر کسانی هم باشیم که دارای تحرک و دسترسی کمتری هستند. این ممکن است ناشی از مشکلات اجتماعی باشد که افراد با بنیه ضعیف تر مالی از دسترسی به بعضی تسهیلات شهری محروم به همانند. هم چنین احتمال می رود این امر ناشی از مشکلات جسمی باشد، به آن معنا که افراد مسن، زنان و کودکان، یا کسانی که بر روی صندلی چرخدار یا از نقص بینایی و شنوایی رنج می برند، نیازهایی دارند که در روش های معمول شهرسازی منظور نمی شود. این روش ها عمدتاً فرضیاتشان را بر اساس افرادی با بنیه جسمی و اجتماعی متوسط بنا می گذارند، حال آنکه بسیاری از کسان در این قالب نمی گنجند.

در کشورهای اروپایی نیاز به شهرسازی فراگیر مورد تأیید صاحب نظران قرار گرفته است. در این راستا، اقداماتی در تمام سطوح انجام شده؛ از سطح جامعه اروپا تا سطح دولت ها، استان ها و شهرداری ها، هر یک به نوبه خود در ایجاد شرایط فراگیر قدم های موثری برداشته اند. بعضی از کشورهای اروپایی مانند انگلستان در این زمینه فراتر از دیگران رفته اند. به همین دلیل، این مقاله تجربیات انگلستان را به طور خلاصه مطرح می سازد.

1. Inclusion Urbanism

۲. مقاله ارایه شده در اولین همایش مناسب سازی فضا های شهری (۱۳۸۵)، تهران:
<http://www.afa-khrz.ir/index.php?module=content&func=viewpage&pageid6042=>

در این مقاله نخست به بررسی کلی مسئله دسترسی و اهمیت آن در فضای شهری می‌پردازیم. بحث فراگیری در اروپا، که به صورت یک خط مشی کلی مورد قبول اتحادیه اروپا قرار گرفته معرفی می‌شود، و سپس مشکلات جسمی در شهرسازی مورد مطالعه قرار می‌گیرند. نکته کلیدی آن است که افرادی که از نارسایی‌های جسمی رنج می‌برند نباید دچار ستمی مضاعف شوند و نتوانند به نحوی آزادانه در شهر حرکت کنند. بحث آن است که انسان‌ها باید به‌طوری عادلانه و با مساوات از مزایای زندگی شهری برخوردار باشند، به همین دلیل فضای شهری باید برای دسترسی همگان آماده باشد. سپس به قوانین و مقرراتی می‌پردازیم که در کشور انگلستان وضع شده تا با این مشکل مبارزه شود. دولت مرکزی و بیشتر شهرداری‌ها درباره دسترسی افراد معلول قوانین متعددی وضع کرده‌اند. پاره‌ای از عناوین اصلی این قوانین را بررسی خواهیم کرد و در مرحله آخر پاره‌ای از راه حل‌هایی را که در شهرهای انگلستان به کار گرفته می‌شوند معرفی خواهیم کرد و با استفاده از مثال شهر نیوکاسل در شمال انگلستان چگونگی اجرای قوانین و مقررات دولتی و محلی را نشان خواهیم داد.

جامعه فراگیر

شناخت کلی معلول در جامعه آن است که معلولیت از شرایط ویژه افراد سرچشمه می‌گیرد و اگر فردی از یک نارسایی جسمی رنج می‌برد او را ناتوان یا معلول می‌نامند. علم طب وظیفه خود می‌داند که از طرق مختلف همچون دارو، توانبخشی و جراحی، مشکل را برطرف کند یا از طریق وسایل کمکی به افراد امکان زندگی راحت‌تری بدهد. اکنون دست‌اندرکاران مسائل معلولین رفته رفته در پی آن هستند که ناتوانی را در عدم هماهنگی بین فرد و محیط اطراف او تعریف کنند. به این ترتیب، بحث آن است که هر کس ممکن است دارای نوعی نارسایی جسمی باشد و برای غلبه بر این نارسایی‌ها باید شرایط محیطی او را بهبود داد تا مایه محرومیت او نگردد. محیط اجتماعی و کالبدی هر دو باید مورد توجه قرار گیرند تا از عدم تطابق محیط و فرد کاسته شود. بنابر اعلام سازمان بهداشت جهانی در سال ۲۰۰۵، حدود ششصد میلیون نفر در جهان دچار نوعی ناتوانی جسمی هستند. به دلایل مختلفی همچون رشد جمعیت، امراض مزمن، سوء تغذیه، جراحات ناشی از جنگ و مین‌گذاری، جراحات ناشی از ورزش یا کار، تصادف خودروها، ایدز، تخریب محیط‌زیست، سقوط، خشونت به ویژه خشونت خانگی و سالخوردگی، این آمار